

[Brixtofte]

inden for socialministeriets virkefelt. På denne baggrund må den tilsyneladende ukontrollerede redgørelse betegnes som mangelfuld.

Målsætningen for Danmarks handicappolitik må være at sætte de handicappede i stand til i videst muligt omfang at klare sig selv. Samfundet skal derfor kompensere for det handicap eller de handicap, som den enkelte har. En sådan samfundsindsats er en naturlig ret og ikke almisse eller aflad for samfundets dårlige samvittighed. Nøgleordet er handicapkompensation.

En konsekvens af denne målsætning er, at samfundet skal skabe såvel de fysiske som de økonomiske rammer omkring de handicappedes tilværelse, der muliggør, at de handicappede kan leve på lige fod med de ikke-handicappede.

Hvis vi først ser på de fysiske rammer, må det være et mål, at vores hjem, offentlige bygninger og trafiknettet indrettes således, at de handicappede kan færdes i vores samfund ved egen hjælp. Det betyder, at vi skal indrette bygningerne bedre, end vi hidtil har gjort. Nye bygninger er bedre indrettet, men tilbage ligger de gamle bygninger, hvor det ofte er umuligt at bevæge sig som handicappet. Det bør være således, at de ældre boliger og de ældre offentlige bygninger gradvis indrettes handicapvenligt. En sådan målsætning må vi erindre os, når der diskuteres byfornyelse, modernisering, beskæftigelsesprojekter o. lign.

Det offentlige trafiknet er meget lidt handicapvenligt, det gælder såvel S-tog som fjerntog og busser. Planlægningen lider af det, som Oluf Lauth i sin bog »Lykken er at være normal« kaldet for »normalismens ubetænksomhed«. Med andre ord: vi indretter disse transportmidler uden at tænke på, at der rent faktisk findes et stort mindretal, der har svært ved at klare f. eks. niveauforskel mellem perron og trinbræt.

I DSB-bladet nr. 10, 1977 foreslår en elektrofører bedre adgangsforhold, og det fører til følgende karakteristiske udtalelse fra trafikplanlægningstjensten i samme blad – jeg citerer:

»Med interesse har vi læst forslaget vedrørende rullestolets ind- og udkørsel af S-tog. Vi tør imidlertid ikke gå ind for indførelse af systemet, som er tidkrævende og derfor ikke foreneligt med de krav, der fra flertallet af

passagererne stilles om hurtig og præcis tog-gang.

Blot enkelte kørestole i myldretiden eller i øvrigt kørestole ved samme tog på nogle stationer efter hinanden også uden for myldretiden vil belaste køreplanen, ud over hvad der i dag kan accepteres.«

Der har talrige gange været stillet forslag om, hvorledes DSB og HT kunne gøre den offentlige trafik mere handicapvenlig. Man kunne tænke sig, at DSB, HT og andre trafikskaber i løbet af f.eks. en længere periode kunne forbedre forholdene så meget, at en handicappet i de fleste tilfælde overalt kan anvende den offentlige trafik. Det er i virkeligheden kun en meget lille del af midlerne, der skulle afsættes i et langtidsbudget til dette formål, og dette er f.eks. efter min mening vigtigere end at sikre, at fjerntogene kan køre 160 km/t i stedet for 150 km/t.

Dernæst de økonomiske rammer. Det er meget vigtigt at sikre, at alle handicappede børn, der med rimelighed kan blive i deres hjem, hvis forældrene ønsker det, også har muligheder for det. Handicappede børn har naturligvis et lige så stort behov for at være hos deres forældre som andre. Frank Dalhoff beskriver i sin bog »Samfundet set fra en kørestol« på glimrende vis, hvor stor betydning hans familie har haft for hans tilværelse, ligesom han beskriver den ensomhedsfølelse, som børn på institutioner belastes af. Når det gælder åndssvage børn, er der ingen tvivl om, at deres udvikling kan stimuleres væsentlig mere i et hjem, hvor der er tid til at tage sig af opgaven, end på en institution. Det gælder ikke alle børn, men det gælder den letteste del af denne gruppe. Hvis der er nogen, der er i tvivl om det, kan de læse Ulla Bondos bog »Ida. Et mongolbarns opvækst i hjemmet«. Selv om det i de fleste tilfælde er det bedste for børnene at blive i hjemmet, må det ikke forbigås, at det stiller meget store krav til familien; såvel forældre som søskende kan ikke undgå, at hele deres tilværelse vil blive præget på godt og ondt af den store opgave, som det er selv at tage sig af sit handicappede barn.

Når det gælder åndssvage hjemmeboende børn, findes en meget sigende undersøgelse, som er udarbejdet af Psykiatrisk demografi. Undersøgelsen er optrykt i et særtryk af Evnesvages Vel nr. 12, 1978. Undersøgelsen skønner, at der findes ca. 800 familier, der